

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W SUWAŁKACH ZA ROK 2013
ORAZ PRZEDSTAWIENIE
POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY
SPOŁECZNEJ I PIECZY
ZASTĘPCZEJ
NA ROK 2014**

Suwałki, luty 2014 r.
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W SUWAŁKACH
ZA 2013 ROK

Zakres odpowiedzialności i działania Ośrodka wynika z przepisów ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Jako bezpośredni realizator pomocy społecznej w Mieście Suwałki według stanu na 31 grudnia 2013 r. Ośrodek zatrudniał 164 osób, w tym:

- 1) 76 osób finansowanych w ramach dotacji celowej Wojewody Podlaskiego,
- 2) 84 osoby finansowane z budżetu samorządowego,
- 3) 4 osoby z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie sprawozdawczym realizował zadania pomocy wynikające z ustawy o pomocy społecznej i innych ustaw:

1. Należące do właściwości powiatu poprzez:
 - 1) pełnienie funkcji organizatora pieczy zastępczej;
 - 2) wspieranie rodzin zastępczych opieką koordynatora;
 - 3) kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych;
 - 4) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (obsługa merytoryczna zadania);
 - 5) pomoc pieniężną z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych;
 - 6) pomoc pieniężną i w naturze usamodzielnianym wychowankom opuszczającym zastępcze formy opieki rodzinnej;
 - 7) prowadzenie mieszkań chronionych;
 - 8) wypłata wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz kosztów utrzymania mieszkań;
 - 9) rehabilitację społeczną i zawodową (środki PFRON).
2. Z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat/gminę:

- 1) obsługa Powiatowego Zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności;
 - 2) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intellektualnie.
3. Na szczeblu gminy z zakresu zadań zleconych:
- 1) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne;
 - 2) specjalistyczne usługi opiekuńcze;
 - 3) świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne;
 - 4) fundusz alimentacyjny oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
 - 5) ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych.
4. Z zakresu zadań własnych gminy:
- 1) wsparcie rodzin pomocą asystenta;
 - 2) zasiłki stałe;
 - 3) zasiłki i pomoc w naturze;
 - 4) gorące posiłki, w tym dożywianie dzieci i młodzieży - realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
 - 5) usługi opiekuńcze;
 - 6) schronienie (noclegownia);
 - 7) sprawienie pogrzebu;
 - 8) ubezpieczenia emerytalno - rentowe;
 - 9) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe;
 - 10) kierowanie i odpłatność za pobyt mieszkańców miasta Suwałk w domach pomocy społecznej;
 - 11) przewóz osób niepełnosprawnych.
5. Inne działania Ośrodka:
- 1) prowadzenie Miejskiego Centrum Interwencji Kryzysowej;
 - 2) realizacja projektu „Od bierności do aktywności”, w ramach POKL 2007-2013;
 - 3) prowadzenie grup korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
 - 4) realizacja programu PFRON „Aktywny Samorząd”;
 - 5) realizacja rządowego programu „Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne”;
 - 6) organizacja prac społecznie użytecznych.
6. Pozostała działalność związana z merytoryczną obsługą zadań oraz utrzymaniem budynków MOPS - rozdział 85219 Ośrodki pomocy społecznej - w 2013 r. wydatkowano łącznie 4.169.719,81 zł, w tym 39.577 zł z PFRON (wzrost o 281.154,81 zł).

POMOC ŚRODOWISKOWA

Świadczenia w ramach pomocy społecznej obejmują realizację zadań zleconych gminom zadań własnych gminy/ powiatu oraz zadań objętych programami rządowymi.

Adresatami działań pomocy społecznej są osoby i rodziny z grup szczególnego ryzyka. Pomoc społeczna ma nie tylko wspierać rodzinę, ale także reagować na nowe sytuacje, w których się ona znalazła.

Celem pomocy społecznej jest:

- 1) zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 2) umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- 3) doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca Ośrodka Pomocy Społecznej ukierunkowana jest w szczególności na:

- 1) pomoc finansową;
- 2) pomoc rzeczową;
- 3) pomoc instytucjonalną;
- 4) pomoc w formie usług opiekuńczych;
- 5) pracę socjalną polegającą na aktywizowaniu i wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych i zawodowych z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji
- 6) wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze pomocą asystenta rodzin

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach zatrudniał 35 pracowników socjalnych do realizacji zadań gminy. Statystycznie na jednego pracownika przypada ok.1995 mieszkańców. Miasto podzielone jest na 25 rejonów opiekuńczych.

W 2013 roku do Ośrodka wpłynęło 9.760 wniosków (*wzrost o 135*) o udzielenie pomocy w formie zasiłków stałych, gorących posiłków, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych, umieszczenie w domu pomocy społecznej, skierowanie do ośrodków wsparcia oraz pomocy rodzinom zastępczym i usamodzielnianym wychowankom.

Bezpośrednio świadczeniami pomocy objęto 3 200 środowisk rodzinnych (*wzrost o 317*) liczących 7.840 osób. W 665 przypadkach (*wzrost o 234 środowiska*) były to środowiska wymagające interwencji socjalnej, które po raz pierwszy zwróciły się o wsparcie z pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, załatwiając sprawy podopiecznych w środowisku, przeprowadzili 9 272 rodzinne wywiady środowiskowe (*wzrost o 513*).

Najczęstsze powody udzielania pomocy to:

1) ubóstwo	- 2 051 rodzin;
2) bezrobocie	- 1 742 rodziny;
3) sieroctwo (w tym społeczne)	- 197 osób;
4) potrzeba ochrony macierzyństwa	- 270 rodzin;

5) niepełnosprawność	- 1 426 rodzin;
6) długotrwała choroba	- 1 313 rodzin;
7) bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	- 892 rodziny;
8) przemoc w rodzinie i pomoc interwencyjna	- 54 rodziny;
9) alkoholizm i narkomania	- 189 rodzin;
10) trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	- 86 osób;
11) zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	- 13 osób;
12) bezdomność	- 152 osoby

Znaczącą formą pomocy jest praca socjalna, którą objęto 1811 środowisk rodzinnych (*wzrost o 209 środowisk*), w 157 zastosowano kontrakt socjalny. Praca socjalna kierowana jest przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (niski poziom wykształcenia, brak pracy, niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, trudności w pełnieniu ról społecznych) .

Pomoc w postaci pracy socjalnej polegała w szczególności na:

- 1) działaniach na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, w tym systematyczną pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, wsparcie w rozwiązywaniu problemów przemocy, uzależnień itp.;
- 2) poradnictwie w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i sprawach życiowych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych;
- 3) wspieraniu aktywnej integracji i zdolności do pełnienia ról społecznych i zawodowych przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji społecznej zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej;
- 4) pomocy w uzyskaniu niezbędnych środków do życia przy wykorzystaniu posiadanych umiejętności i uprawnień, m.in. w uzyskaniu świadczeń emerytalno – rentowych, uzyskaniu bądź podwyższeniu alimentów, rekomendowaniu do uzyskania wsparcia ze środków organizacji pozarządowych, opiniowanie w sprawach uzyskania pomocy finansowej ze środków Państwowego Funduszu Kombatanów i w sprawach o umorzenie zadłużeń w likwidowanym funduszu alimentacyjnym oraz kwalifikowanie do prac społecznie użytecznych;
- 5) dążeniu do zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pomoc w złożeniu wniosku o przydział mieszkania, w spłacie należności czynszowych, uzyskaniu dodatku mieszkaniowego, w zapewnieniu schronienia w ośrodkach wsparcia itp.

Realizując zadania związane z pracą socjalną, pracownicy Ośrodka systematycznie współdziałali z innymi jednostkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, sądami, policją, szkołami, organizacjami pozarządowymi, parafiami oraz uczestniczyli w spotkaniach interdyscyplinarnego zespołu i grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy.

W wyniku podejmowanych działań w ramach pracy socjalnej 110 rodzin (*o 11 mniej*) usamodzielniało się (w tym 101 bezrobotnych).

Uzupełnieniem pracy socjalnej w odniesieniu do rodzin przeżywających trudności

opiekuńczo - wychowawcze było wsparcie w różnych okresach czasu 20 rodzin opieką asystenta rodziny, z czego 10 to rodziny niepełne i w siedmiu wychowywało się więcej niż troje dzieci.

Praca asystenta nakierowana była głównie na monitorowanie środowisk, współpracę z sądami, kuratorami, pedagogami, wychowawcami, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia funkcji opiekuńczo wychowawczych rodzin i poprawy funkcjonowania społecznego, a także aktywizacji zawodowej poprzez dostarczanie ofert pracy, motywowanie do aktywności własnej w zakresie poszukiwania pracy oraz kontakt z doradcą zawodowym. Asystent wspierał rodziny w oparciu o plany pracy z rodziną. Działania polegały głównie na wykorzystywaniu uprawnień własnych w celu poprawy sytuacji socjalno bytowej poprzez uzyskiwanie przysługujących świadczeń typu np. dodatek mieszkaniowy, świadczenia rodzinne, itp., inicjowanie spotkań grup roboczych w odniesieniu do środowisk dotkniętych przemocą w rodzinie oraz umożliwianie korzystania z poradnictwa specjalistycznego. Oceny realizacji programów dokonywano co 6 miesięcy. Z uwagi na liczne dysfunkcje przykłady trwałych zmian są trudne do osiągnięcia i wymagają dużego nakładu pracy i czasu.

Zadanie realizowano w ramach rządowego programu „Asystent rodziny” wydatkując środki w wysokości 34.960,60 zł (*rozdział 85206*)

Ponadto w wyniku prowadzonej działalności realizowano następujące formy pomocy:

Zadania zlecone gminy/ powiatu

W 2013 r. zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizował poprzez:

- 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze, którymi objęto 38 osób (*spadek o 3*) z zaburzeniami psychicznymi, a koszt usług świadczonych przez 11 opiekunek specjalistycznych wyniósł 404.998 zł (*rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze*);
- 2) ubezpieczeniami zdrowotnymi objęto 471 osób pobierających zasiłki stałe, w tym 1 realizującą kontrakt socjalny. Wydatkowano na ten cel kwotę 177.153 zł (*rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne*);
- 3) nadano w trybie decyzji administracyjnej 48 osobom (*spadek o 5*) uprawnienia do świadczeń z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – wydatkowano kwotę 8.736 zł (*rozdział 85195*);
- 4) prowadzenie i utrzymanie Środowiskowego Domu Samopomocy - od grudnia 2005 r. funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Ośrodka Środowiskowy Dom Samopomocy Społecznej dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Niepełnosprawnymi Intelaktnie. Zadaniem Domu jest zapewnienie oparcia społecznego pozwalającego uczestnikom na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem rozumianą jako przywracanie możliwości pełnienia ról społecznych. Od lipca 2006 r. zwiększono liczbę uczestników do 35. W 2013 r. z usług domu skorzystało 45 osób (w tym 3 całkowicie niezdolne do samodzielnej egzystencji).

Zajęcia z uczestnikami prowadzono w 7 pracowniach terapeutycznych: muzycznej, techniczno - plastycznej, terapii ruchowej, komputerowej, życia codziennego, rękodzieła i ceramicznej. Prowadzono poradnictwo psychologiczne, obejmujące ocenę stanu psychicznego, terapię indywidualną i grupową, treningi zachowań, psychoedukację rodzin itp. Zapewniana jest także opieka pielęgniarska obejmująca pierwszą pomoc przedlekarską, edukacja zdrowotna, współpraca z lekarzami i rodzinami uczestników, zabiegi higieniczno - medyczne i fizykalne. Zajęcia dydaktyczne i reedukacyjne prowadzone były przez pedagoga. Niesamodzielnym uczestnikom świadczone usługi opiekuńcze m.in. karmienie, pojenie, czynności higieniczno sanitarne, itp. Wszystkie podejmowane działania miały na celu uruchomienie procesu zmian, poprawę stanu psychicznego i fizycznego, poprawę funkcjonowania w codziennym życiu, jak również nabywanie umiejętności radzenia sobie z chorobą. U 32 uczestników nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego i zaradności życiowej. Zespół wspierająco - aktywizujący odbył 12 posiedzeń, na których opracowywano, oceniano i modyfikowano indywidualne plany działań.

Na bieżącą działalność w 2013 r. wydatkowano kwotę 419.998 zł z dotacji wojewody (*rozdział 85203 – ośrodki wsparcia*)

Reasumując, na realizację zadań zleconych z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano łącznie w 2013 roku kwotę 1.010.885 zł (*o 8.382 zł więcej niż w roku poprzednim*), w tym na:

- 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze - 404.998 zł;
- 2) ubezpieczenia zdrowotne osób pobierających zasiłki stałe – 177.153 zł;
- 3) koszty wydania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - 8.736 zł;
- 4) prowadzenie i utrzymanie Środowiskowego Domu Samopomocy – 419.998 zł.

Zadania własne gminy

Zadania własne z zakresu pomocy społecznej realizowane były poprzez:

I. Świadczenia obligatoryjne

1. Zasiłki stałe – przyznano 532 osobom (*wzrost o 26 osób*) – 5.149 świadczeń na kwotę 2.133.000 zł (*wzrost o 343.335 zł - rozdział 85216 – zasiłki stałe*);
2. Zasiłki okresowe - przyznano 1.359 rodzinom (*wzrost o 188 rodzin*) – 6.315 świadczenia na kwotę 1.996.141 zł, (*wzrost o 411.390 zł - dofinansowanie do zadań własnych gminy z budżetu wojewody stanowiło kwotę 1.889.618 zł*), w tym:
 - 1) 1233 rodzin - z powodu bezrobocia - 1.918.587 zł;
 - 2) 51 rodzinom - z powodu długotrwałej choroby – 29.568 zł;
 - 3) 46 rodzinom - z powodu niepełnosprawności – 27.134 zł;
 - 4) 29 rodzinom – z innych powodów – 20.852 zł.
3. W ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – pomoc realizowano w postaci gorących posiłków dla uczniów i dzieci przedszkolnych, zasiłków na zakup żywności lub pomocy rzeczowej, posiłków wydawanych w 7 punktach miasta,

dowóz do miejsc zamieszkania osób niepełnosprawnych, starszych i chorym oraz w zakresie doposażenia stołówek szkolnych. Udzielono jej 5.579 osobom (*spadek o 33*) na kwotę 2.800.000 zł, z tego:

- z budżetu wojewody - 1.934.956 zł (*spadek o 406.744 zł*);
- z budżetu samorządowego – 865.044 zł (*wzrost o 222.621 zł - rozdział 85295*).

Udzielona pomoc obejmuje następujące formy:

- 1) gorące posiłki - przyznano 2.806 osobom (*wzrost o 265*) na kwotę 1.593.992 zł, w tym:
 - a) 290 dzieciom w wieku przedszkolnym na kwotę 60.843 zł,
 - b) 1726 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej na kwotę 998.524 zł,
 - c) 423 osobom dorosłym chorym, niepełnosprawnym na kwotę 446.337 zł,
 - d) 367 uczniom objętym dożywianiem na podstawie decyzji dyrektorów szkół na kwotę 88.288 zł;
- 2) dowóz posiłków do 106 osób chorych i niepełnosprawnych, koszt dowozu wyniósł 43.000 zł (18 298 świadczeń);
- 3) zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznano 4 118 osobom w rodzinach na kwotę 1.125.536 zł;
- 4) świadczenia rzeczowe - udzielono 785 rodzinom, ich koszt wyniósł 37.472 zł;
4. Schronienia - udzielono 33 osobom i wydatkowano 58.332 zł (*rozdział 85203*);
5. Pokrywanie kosztów schronienia bezdomnych mieszkańców Suwałk na terenie innych gmin (19 osób/2653 świadczenia) – 29.154 zł (*rozdział 85214*);
6. Sprawienie pogrzebu - 10 osób, wydatkowano kwotę 30.261 zł (*rozdział 85214*);
7. Usługami opiekuńczymi objęto 248 osób, w tym:
 - 1) usługami pielęgnacyjnymi - 50 osób;
 - 2) pomocą w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 198 osób.Koszt usług opiekuńczych wyniósł 1.239.302,98 zł, (*wzrost o 80.539 zł - rozdział 85228*).

II. Świadczenia fakultatywne

Zasiłki celowe na zakup opału, odzieży, obuwia, zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, środków czystości, pokrycie kosztów leczenia – przyznano 1643 świadczenia na kwotę 527.846 zł (*wzrost o 87.338 zł*), w tym:

- 1) 1 637 zasiłków celowych na kwotę – 460.877 zł;
- 2) 13 zasiłków specjalnych w kwocie – 5.404 zł;
- 3) 100 zasiłków na zasadach zwrotnych - 45.275 zł;
- 4) 10 zasiłków na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – 16.290 zł.

Ogółem na realizację zadań własnych gminy z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano kwotę 8.848.297 zł (*wzrost o 800.282 zł*), w tym na :

- 1) zasiłki stałe - 2.133.000 zł;
- 2) zasiłki i pomoc w naturze - 2.553.141 zł;

3) utrzymanie noclegowni	- 58.332 zł;
4) realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	- 2.800.000 zł;
5) koszty usług opiekuńczych	- 1.239.303 zł;
6) sprawienie pogrzebu	- 30.261 zł;
7) asystent rodziny	- 34.960 zł.

III. Pomoc osobom bezdomnym jako zadanie własne gminy

1. Organizacja schronienia poprzez:

- 1) zabezpieczanie 20 miejsc noclegowych dla mężczyzn przy ul. Sportowej 24 - koszt utrzymania 58.332 zł* - z noclegowni cyklicznie korzystały 33 osoby – 5.536 osobodni i 32 osoby jednorazowo, bez skierowania;
- 2) skierowanie 19 osób (2 kobiety i 17 mężczyzn) – do Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Monar - Markot” w Garbasie II (zgodnie z zawartym porozumieniem Ośrodek pokrywa koszty miesięcznego utrzymania skierowanej osoby dorosłej w wysokości 500 zł, a dziecka 400 zł) – 12.653 osobodni - koszt 29.154 zł*

2. Rozpoznawanie i zaspokajanie potrzeb bytowych w ramach ustawowych świadczeń. Są to szczególnie:

- 1) gorące posiłki - zapewniono 36 osobom, w tym 2 osoby z dowozem – 3.082 świadczenia na kwotę 22.726 zł*;
- 2) zasiłki celowe i pomoc w naturze - otrzymało 67 osób, 107 świadczenia – 11.325 zł* (głównie na uzyskanie dokumentów tożsamości, koszty przejazdu, zakup leków, środków higieniczno - sanitarnych, odzieży, obuwia i żywności i in.);
- 3) zasiłki stałe - wypłacano 52 osobom – 225.623*;
- 4) składki na ubezpieczenie zdrowotne - 52 osoby – 20.406 zł*;
- 5) zasiłki okresowe – 70 osób, 316 świadczeń na kwotę 82.798 zł*;
- 6) potwierdzenie prawa do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej - otrzymały 4 osoby*;
- 7) świadczone usługi opiekuńcze 1 osobie bezdomnej przebywającej w noclegowni 126 godzin – 2.610 zł*.

**powyższe kwoty ujęte zostały w świadczeniach obowiązkowych i fakultatywnych zadań własnych i zleconych gminy*

Skala problemu na terenie miasta Suwałk

Bezdomność jest zjawiskiem wieloaspektowym obejmującym sferę społeczną, psychiczną i ekonomiczną.

W grupie bezdomnych odnotowano 152 osoby, w tym 9 kobiet, co stanowi 4,75% w odniesieniu do ogólnej liczby środowisk objętych pomocą (3.200 rodzin). W ciągłym zainteresowaniu Ośrodka pozostaje 50 osób. Pozostali korzystali z świadczeń okresowych, jednorazowych, bądź wymagali potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych. Rozmiar zjawiska jest marginalny niemniej jednak skutki finansowe są dotkliwe i dość skomplikowane organizacyjnie.

Spośród 152 osób bezdomnych (*o 3 więcej*), które w 2013 r. zwróciły się o pomoc, 139 osób

(o 8 mniej) to mieszkańcy Suwałk.

W wyniku prowadzonej pracy socjalnej w 2013 r. - 30 osób podejmowało prace dorywcze w sezonie letnim, 10 podjęło 6 - tygodniową terapię odwykową stacjonarną, 50 osób złożyło wnioski o przydział lokalu, 3 uzyskały lokal komunalny z zasobów ZBM, a 28 osób uzyskało źródła dochodu i zamieszkało w wynajętych lokalach mieszkalnych, bądź powróciły do środowiska rodzinnego. Uprawnienia emerytalne nabyły 2 osoby. W domach pomocy społecznej umieszczono 3 bezdomnych.

W wyniku powyższych działań liczba bezdomnych na dzień 31 grudnia 2013 r. zmalała do 124 osób.

Na pomoc finansową i w naturze osobom bezdomnym oraz utrzymanie noclegowni wydatkowano łącznie 465.521 zł* (wzrost o 12.032 zł realizacja: rozdziały 85214,85216, 85203, 85213, 85195 i 85295).

PIECZA ZASTĘPCZA

zadanie własne powiatu

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej uchwałą Nr XIII/118/2011 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 18 września 2011 r. Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej z dniem 1 stycznia 2012 r. powierzono zadania **Organizatora Pieczy Zastępczej**, którego zadaniem, m.in. jest:

1. Prowadzenie naboru kandydatów i kwalifikowanie do rodzinnej pieczy zastępczej – w wyniku ogłoszenia o naborze na stronie internetowej zgłosiło się 16 osób (w tym 2 spoza Miasta Suwałki). Na podstawie analizy sytuacji kandydatów, badań psychologiczno-pedagogicznych 12 osób otrzymało zaświadczenia kwalifikacyjne – koszt 1.210 zł.
2. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych oraz sprawujących pieczę zastępczą – przeszkolono łącznie 42 osoby, z tego:
 - 60 godzinne szkolenie odbyło 16 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe.
 - szkolenie uzupełniające dla rodzin zawodowych zgodnie z obowiązującą podstawą programową w wymiarze 15 godzin dla 11 osób - **3.931,01 zł** (rozdział 85219).
 - szkolenie dla rodzin spokrewnionych – w wymiarze 20 godzin – 15 osób
3. Wydawanie opinii kwalifikacyjnych osobom kandydującym do pełnienia funkcji rodzin zastępczych na zlecenie sądu – 10 oraz sporządzono 37 wywiadów o spełnianiu warunków na podstawie analizy sytuacji kandydatów.
4. Zapewnianie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym spokrewnionym, niezawodowym i zawodowym, dzieciom w nich umieszczonym oraz rodzinom biologicznym poprzez prowadzenie poradnictwa specjalistycznego – udzielono 92 porady (pedagog, koordynator, psycholog).
5. Pod stałą opieką psychologiczną pozostawało 7 dzieci.
6. Od listopada 2013 r. prowadzone są grupy wsparcia dla rodzin zastępczych. Z oferty skorzystało 11 rodziców zastępczych.
7. Zorganizowano pomoc wolontariuszy w zakresie dodatkowych zajęć edukacyjnych dzieciom w dwóch rodzinach zastępczych.

8. Opieką koordynatora objętych było 49 rodzin zastępczych, spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych, które pełnią funkcje rodzin zastępczych do 2 lat. Celem było wsparcie i pomoc rodzicom zastępczym oraz ich dzieciom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez udzielanie poradnictwa, umożliwianie dostępu do pomocy specjalistycznej (psychologa, doradcy zawodowego, terapeuty), a także aktywizowania rodzin w ich działaniach opiekuńczych. W tym celu koordynator rozwijał współpracę z przedstawicielami innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka (m.in. szkół, policji, służby zdrowia, sądu, poradni psychologiczno – pedagogicznej). Praca koordynatora oparta była na planie pomocy dziecku i rodzinie, który obejmował ścisłą współpracę z asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym zwłaszcza w rozwiązywaniu konfliktów rodziców biologicznych z ich dziećmi i rodzinami zastępczymi. Założone cele zostały osiągnięte – rodziny zastępcze chętnie podejmują współpracę w celu podniesienia jakości sprawowanej opieki – **51.605,18 zł** (rozdział 85204) (w tym: 11.165,99 zł dotacja z budżetu państwa)
9. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym pomocy i wsparcia w ramach rodzin pomocowych – pomocy udzielono 1 rodzinie.
10. Dokonano 309 okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej i ich zasadności dalszego pobytu (dzieci do 3. roku życia – co 3 m-ce, dzieci powyżej 3. roku życia – co 6 m-cy).
11. Dokonano 93 oceny funkcjonowania rodzin zastępczych.
12. Zgłoszono do ośrodków adopcyjnych 3 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin.
13. Współpracowano z środowiskiem lokalnym w sprawach dotyczących rodzin zastępczych, rodzin biologicznych, instytucjami oraz Sądem Rejonowym w Suwałkach III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

System świadczeń – z dniem 1 stycznia 2012 r. wprowadzono szereg zmian dotyczących świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym. Do istotnych należy zaliczyć przekwalifikowanie rodzin spokrewnionych tworzonych przez dalszą rodzinę w niezawodowe, natomiast spokrewnione tworzone są wyłącznie przez dziadków i rodzeństwo. Wprowadzono dwie kwoty świadczeń obligatoryjnych z tytułu pokrywania kosztów utrzymania dziecka 660 zł w rodzinie spokrewnionej i 1000 zł w rodzinie niezawodowej i zawodowej. Wprowadzono urlopy wypoczynkowe zawodowym rodzinom zastępczym oraz możliwość pokrywania wydatków związanych z utrzymaniem lokali/mieszkań

I. Rodzinna opieka zastępcza.

Wydatkowano kwotę **1.528.437,59 zł** (rozdział 85204), z tego:

1. Pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej uzyskało 111 rodzin, w których przebywało 165 dzieci (o 3 mniej) - 1705 świadczeń na kwotę 1.095.509,54 zł;
2. Pokryto koszt pobytu 17 dzieci przebywających w 13 rodzinach na terenie innych powiatów – łącznie wydatkowano kwotę 188.029,24 zł - 210 świadczeń (rozdział 85204 § 2320);

3. Przyznano pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 24 dzieci z terenu innych powiatów umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie Miasta Suwałk – 264 świadczenia - 241.832,47 zł (w tym jednorazowa pomoc dziecka przyjętego do rodziny zastępczej – 1000 zł, refundacja wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych - 11.511,36 oraz koszty utrzymania lokalu 1.555,08 zł);
4. 3 dzieciom przyjętym do rodzin zastępczych przyznano jednorazową pomoc w łącznej kwocie 3.066,34 zł.

II. Zawodowa opieka zastępcza.

Na terenie miasta w okresie sprawozdawczym funkcjonowało 9 zawodowych rodzin, z tego:

- jedna o charakterze pogotowia rodzinnego;
- 8 zawodowych rodzin zastępczych, w tym 1 pomocowa.

Wydatkowano kwotę **727.096,11 zł** (*wzrost 115.891,11 zł - rozdział 85204*), w tym:

- 1) wynagrodzenia 9 zawodowych rodzin zastępczych (w tym 1 pomocowa) – 255.089,68 zł (w tym: 12.000 zł budżet centralny);
- 2) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 37 dzieci – 397 świadczenia na kwotę 396.039,65 zł;
- 3) jednemu dziecku przyjętemu do zawodowej rodziny zastępczej przyznano jednorazową pomoc w kwocie 1.592 zł;
- 4) na utrzymanie lokalu przyznano 96 świadczeń na łączną kwotę 74.374,78 zł (w tym dotacja z budżetu centralnego 37.187,39 *rozdz.853 95*) dla 7 rodzin, w których przebywało 30 dzieci.

Na 31 grudnia 2013 r. w rodzinach zastępczych przebywało 187 dzieci, z tego:

- 1) w 74 rodzinach spokrewnionych przebywało 92 dzieci;
- 2) w 23 rodzinach niezawodowych - 30 dzieci;
- 3) w 9 zawodowych rodzinach zastępczych - 29 dzieci.
- 4) na terenie innych powiatów w 11 rodzinach zastępczych - 13 dzieci,
- 5) z terenu innych powiatów przebywało 23 dzieci

W wyniku szeregu interwencji podejmowanych w rodzinach naturalnych poprzez środowiskowe formy wsparcia 7 dzieci wróciło do naturalnych rodzin, w tym 2 przysposobiono.

III. Usamodzielnianie wychowanków.

W 2013 r. na realizację zadań wydatkowano z budżetu samorządowego kwotę **508.908,36 zł** (*wzrost o 45.556,54 zł*), z tego 167.496,53 zł (*rozdział 85201 – usamodzielnienie wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze*), 296.732,43 zł (*rozdział 85204 – rodziny zastępcze*) i 44.679,40 zł (*rozdział 85220 – jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – udzielając następującej pomocy*):

- 1) pomoc jednorazową na usamodzielnienie uzyskało 12 wychowanków na kwotę 61.334 zł;
- 2) pomocy rzeczowej na zagospodarowanie udzielono 8 wychowankom na kwotę

38.312,27 zł;

- 3) pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki udzielono 77 wychowankom – 707 świadczeń na kwotę 348.082,69 zł;
- 4) pomoc na zagospodarowanie otrzymało 11 osób – 16.500 zł
- 5) w mieszkaniach chronionych 12 wychowankom zapewniono odpowiednie warunki lokalowe. Na dzień 31.12.2013 r. przebywało 11 osób. Roczny koszt utrzymania mieszkań chronionych wyniósł 44.679,40 zł. Na terenie miasta funkcjonują 4 mieszkania o łącznej liczbie 11 miejsc.

Procesowi usamodzielnienia podlega każdy osiągający pełnoletność wychowanek objęty instytucjonalną oraz rodzinną formą opieki zastępczej. Przebiega on w różny sposób, tak jak różni są wychowankowie i ich sytuacje życiowe.

W 2013 r. procesowi usamodzielnienia podlegało 82 wychowanków, 6 odstąpiło od realizacji usamodzielnienia, zaś 5 zakończyło realizację programów.

Na dzień 1 stycznia 2014 r. proces usamodzielnienia realizuje 68 wychowanków.

IV. Placówki opiekuńczo - wychowawcze – jako zadanie własne powiatu

Do umieszczania dzieci w placówkach opieki całkowitej przyczyniają się przede wszystkim społeczne czynniki wykluczające rodzinę, takie jak alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo, brak wykształcenia rodziców oraz niewydolność wychowawcza, której wynikiem są najczęściej trudności sprawiane przez dziecko, co z kolei jest bezpośrednią przyczyną skierowania do placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Od 2005 r. powiaty ponoszą koszty utrzymania placówek na swoim terenie oraz pokrywają koszty pobytu za dzieci umieszczane w placówkach na terenie innych powiatów.

W 2013 r. wydano 15 skierowań do Placówki Opiekuńczo -Wychowawczej w Suwałkach, małoletnim, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w placówce było Miasto Suwałki.

W 2013 r. placówkę opiekuńczo - wychowawczą opuściło 12 wychowanków, z tego do rodziny naturalnej powróciło troje dzieci, 2 w niezawodowych rodzinach zastępczych, 1 w spokrewnionej rodzinie zastępczej proces usamodzielnienia rozpoczęło 6 wychowanków.

Na 31 grudnia 2013 r. w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Suwałkach przebywało 33 dzieci.

Na terenie innych powiatów (Augustów, Białowieża) w placówce opiekuńczo - wychowawczej przebywało troje dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w placówce było Miasto Suwałki; poniesiono wydatki w wysokości **67.474,47 zł** (rozdział 85201 § 2320).

Zadania z zakresu pieczy zastępczej uzupełniane były rządowymi programami pn. „Koordynator pieczy zastępczej”, „Asystent rodziny”, „koszty utrzymania lokalu”. Pozyskano środki na realizację niektórych świadczeń w łącznej wysokości **74.755,38 zł**.

Ogółem na realizację zadań własnych powiatu z zakresu pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **2.888.662,72 zł** (wzrost o 152.448,39), w tym na:

- 1) pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych – 1.812.414,78 zł

- 2) pomoc pieniężna i rzeczowa z tytułu usamodzielnienia wychowanków – 116.146,27 zł
- 3) pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielnianym wychowankom - 348.082,69 zł
- 4) wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych – 255.089,68 zł
- 5) szkolenie i kwalifikacja rodzin zastępczych – 5.141,01 zł
- 6) utrzymanie mieszkań chronionych - 44.679,40 zł
- 7) opieka koordynatora rodzin zastępczych – 51.605,18 zł
- 8) pokrywanie kosztów pobytu w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – 255.503,71 zł

POMOC INSTYTUCJONALNA

Obok środowiskowej formy pomocy funkcjonuje tzw. system pomocy instytucjonalnej, realizowany wówczas, kiedy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca bądź niepełna. W takiej sytuacji osoba bądź rodzina oczekująca pomocy powinny dokonać odpowiedniego wyboru świadczenia w celu poprawy własnego życia. Takim wyborem jest m.in. pobyt w domu pomocy społecznej.

I. Domy pomocy społecznej jako zadanie własne gminy

Realizowano to zadanie poprzez kwalifikowanie mieszkańców, kierowanie, ustalanie i pokrywanie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej.

W 2013 r. pokrywano koszty pobytu za skierowanych po 1 stycznia 2004 r. mieszkańców Suwałk w następujących Domach:

Lp.	Typ domu - miejscowość	2012 rok			2013 rok		
		liczba		kwota	liczba		kwota
		osoby	Świadczenia		osoby	Świadczenia	
1.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Niepełnosprawnej Intelktualnie w Mrągowie	3	36	104.773,69	3	36	103.577,55
2.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Ełku	4	41	113.727,15	4	48	149.851,70
3.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelktualnie w Augustowie	1	12	25.502,34	1	12	26.683,08
4.	Dom Pomocy Społecznej w Giżycku	1	12	19406,20	1	12	20.229,48
5.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Nowej Wsi Ełckiej	7	74	156.227,26	8	85	194.385,00
6.	Dom Pomocy Społecznej w Czerewkach	0	0	0	1	5	6.794,65
7.	Dom Pomocy Społecznej "KROKUS" we Władysławowie	1	12	26.030,70	1	12	27.748,20
8.	Dom Pomocy Społecznej „Jaśki” Kolonia Olecko	5	48	99.559,91	4	39	85.385,41

9.	Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach	5	60	122.127,58	5	60	128.923,42
10.	Dom Pomocy Społecznej w Mońkach	1	12	23.246,77	1*	9	17.952,03
11.	Dom Pomocy Społecznej w Garbarach	2	24	39.776,14	2	19	32.149,36
12.	Dom Pomocy Społecznej w Sejnach	3	35	54.762,22	2	24	47.141,85
13.	Dom Pomocy Społecznej w Mocieszach	1	12	27.840,70	1	12	30.507,20
14.	Dom Pomocy Społecznej „Rokitnik” w Białowieży	10	95	225.793,29	9	99	256.661,35
15.	Dom Pomocy Społecznej „Leśny” w Warszawie	1	12	36.643,15	1	12	38.369,37
16.	Dom Pomocy Społecznej „Michała Archanioła” w Szydłaku	2	24	21.080,56	4	34	72.052,78
17.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Jałowie	0	0	0	1*	5	11.428,00
18.	Dom Pomocy Społecznej w Przasnyszu	3	36	52.071,60	4	42	72.283,63
19.	Dom Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich	1	12	18.313,44	1	12	17.876,28
20.	Dom Pomocy Społecznej w Kozuli	1	8	20.196,11	1	12	28.454,19
21.	Dom Pomocy Społecznej dla kobiet przewlekle psychicznie chorych w Robercinie	1	1	1.358,73	2	23	36.756,67
Razem		53	566	1.188.437,54	55	612	1.405.211,20
Liczba osób według stanu na 31 grudnia .		49			52		
Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach		84	803	koszt w DPS	97	829	koszt w DPS
Stan na 31 grudnia		68			76		

* osoby występujące podwójnie z uwagi na przeniesienia w trakcie roku

Łącznie wydatkowano za 55 mieszkańców Suwałk umieszczonych na terenie innych powiatów kwotę 1 405 211,20 zł (wzrost o 216.773,66 zł - rozdział 85202).

W 2013 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 37 (wzrost o 13 w porównaniu z poprzednim rokiem) mieszkańców Suwałk, w tym 29 osób w DPS „Kalina” w Suwałkach.

Ze względu na ponadlokalny charakter DPS „Kalina” prowadzono współpracę z innymi gminami, dokonując 8 uzgodnień (spadek o 13) w zakresie kwalifikacji do DPS w Suwałkach (umieszczono 5 osób)

Na umieszczenie w domach pomocy społecznej (według stanu na 31 grudnia 2013 r.) oczekiwało 8 mieszkańców Suwałk, z tego:

- 2 - do DPS „Kalina” w Suwałkach;
- 6 - do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

Z terenu innych gmin na umieszczenie w DPS „Kalina” nie oczekiwała żadna osoba.

Średni okres oczekiwania do DPS „Kalina” w Suwałkach wynosił do 2 miesięcy.

ŚWIADCZENIA RODZINNE, ZALICZKI ALIMENTACYJNE ORAZ FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

zadanie zlecone gminie

Od 1 maja 2004 r. Ośrodek realizował wypłatę świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a od września 2005 r. do września 2008 r. wypłatę zaliczki alimentacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Natomiast od października 2008 r. realizował wypłatę funduszu alimentacyjnego w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ogółem na to zadanie w rozdziale 85212 - Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w 2013 r. wydatkowano kwotę 20.069.019 zł (*spadek o 359.601 zł*), z czego:

- świadczenia rodzinne i opiekuńcze	- 14.383.579 zł,
- fundusz alimentacyjny	- 4.290.475 zł,
- ubezpieczenia emerytalne i rentowe	- 591.929 zł,
- koszty obsługi zadań	- 803.036 zł.
- zwroty nienależnie pobranych świadczeń	- 37.321 zł

I. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze realizowano poprzez wypłatę:

1. Zasiłków rodzinnych – 5.237 dzieci (*spadek o 320 dzieci*) - wypłacono 553.607 świadczeń na kwotę – 5.294.473 zł (*wzrost o 246.914 zł*);
2. Dodatków do zasiłków rodzinnych - wypłacono na łączną kwotę 2.741.835 zł (*238.095 zł*), w tym z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka – 290 (*wzrost o 5*) świadczeń – 290.000 zł,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 232 dzieci (*spadek o 56*) – 1.840 świadczeń – 724.215 zł,
 - c) samotnego wychowywania dziecka – 309 dzieci (*spadek o 7 dzieci*) – 2 801 świadczeń – 489.690 zł,
 - d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 331 dzieci (*spadek o 18*) – 3 402 świadczeń – 258.280 zł,
 - e) rozpoczęcia roku szkolnego – 3 285 świadczenia (*spadek o 267*) – 328.500 zł,
 - f) z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 792 dzieci (*spadek o 56*) – 7 962 świadczeń – 636.960 zł,
 - g) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – 34 uczniów - 207 świadczeń – 14.190 zł,
3. Zasiłków pielęgnacyjnych – 2.183 osoby (*spadek o 51*) – 22.951 świadczeń – 3.511.503 zł (*spadek o 86.008 zł*);
4. Świadczeń pielęgnacyjnych - 693 osoby (*wzrost o 184*) – 3 887 świadczeń – 2.124.448 zł (*spadek o 512.275 zł*);

- a) dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego – 191 osób - 1 086 świadczeń – 108.600 zł
5. Specjalny zasiłek opiekuńczy – 39 osób – 173 świadczenia – 86.269 zł
6. Jednorazowych zapomóg w tytułu urodzenia dziecka – 548 świadczeń (wzrost o 122) – 548.000 zł;

II. Fundusz alimentacyjny – 1 194 uprawnionych (wzrost o 31) – 11 936 świadczeń na kwotę 4.296.247 zł (spadek o 71.185 zł).

III. Postępowanie wobec dłużników:

- a) w 179 przypadkach kierowano wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach o aktywizację bezrobotnych dłużników;
- b) skierowano 80 zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 209, § 1. kk;
- c) w 72 przypadkach wystąpiono do starostów z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy;
- d) w 43 przypadkach wystąpiono do sądu o ustanowienie kuratora dla nieznanymi z miejsca pobytu dłużników;
- e) 73 dłużników uznano za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych

W wyniku prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych odzyskano kwotę 852.427,12 zł (o 33.657,27 zł mniej), z czego 233.865,20 zł – stanowi dochód miasta.

Ponadto w okresie sprawozdawczym objęto:

- ubezpieczeniami emerytalno - rentowymi - 403 osoby pobierające świadczenia rodzinne na kwotę 591.928,63 zł (rozdział 85212);
- ubezpieczeniami zdrowotnymi – 287 osób na kwotę 107.435 zł (rozdział 85213 - składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne).

Wydane decyzje administracyjne

Przyznanie lub odmowa świadczeń pomocy społecznej następują w formie decyzji administracyjnej w oparciu o przeprowadzony wywiad środowiskowy (rodzinny), a w przypadku świadczeń rodzinnych na podstawie wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków. Poniższe zestawienie stanowi porównawcze odzwierciedlenie prowadzonych postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych w okresie ostatnich 5 lat.

Wyszczególnienie		Ilość wydanych decyzji ogółem					w tym: decyzje odmowne									
							z powodu ograniczonych środków					z powodu braku przesłanek do udzielenia pomocy				
Rok		2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Zadania zlecone	Pomoc społeczna	624	251	94	216	180	0	0	0	0	0	9	3	519	3	6
	świadczenia rodzinne	13.777*	8.153	8.169	7.259	9.352	0	0	0	0	0	336	375	397	439	1.036
Zadania własne	gminy	12.082	13.609	12.762	13.515	12.327	0	0	0	0	0	171	905	14	276	538
	powiatu	568	599	763	571	500	0	0	0	0	0	6	0	3	0	0
Ogółem		27.051	22.612	21.788	21.561	22.359	0	0	0	0	0	522	1280	933	718	0

W okresie sprawozdawczym wydano 22 359 decyzji administracyjnych.

POWIATOWY ZESPÓŁ ds. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

zadanie zlecone powiatu

Rozporządzenie Nr 18/02 Wojewody Podlaskiego z dnia 04 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia obszaru działania powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności określiło zasięg działania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach, który obejmuje Miasto Suwałki oraz powiaty augustowski, sejneński i suwalski.

Zespół funkcjonujący przy MOPS powołał Prezydent Miasta Suwałk Zarządzeniem Nr 21/02 z dnia 18 września 2002 r., który jest jednostką o uprawnieniach organu orzekającego I instancji, do celów poza rentowych.

Działa on na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zadania Zespołu obejmują:

- orzekanie o niepełnosprawności osób do 16. roku życia,
- orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób po 16. roku życia,
- wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym.

Ilość wydanych orzeczeń

W ciągu roku rozpatrzono i wydano 4042 orzeczeń (*w stosunku do roku poprzedniego wzrost o 13*), z tego:

- dla dzieci do 16. roku życia – 470 (*spadek o 53*),
- dla osób po 16. roku życia – 3.572 (*wzrost o 66*).

Dane porównawcze za okres trzech lat według powiatów przedstawia poniższe zestawienie:

Miasto/ Powiat	Ilość wydanych orzeczeń, w latach		
	2011	2012	2013
Miasto Suwałki	1675	1855	2039
augustowski	846	950	888
sejneński	362	401	346
suwalski	803	823	769
Ogółem	3686	4029	4042

Na mocy pełnomocnictwa Prezydenta Miasta Suwałk udzielonego Przewodniczącemu Zespołu wydawane są legitymacje osoby niepełnosprawnej.

Łącznie wydano 789 legitymacji, z tego:

- 131 osobom do 16. roku życia,
- 658 osobom powyżej 16. roku życia.

Wydatki związane z działalnością Zespołu w 2013 r. wyniosły 519.103,63 zł, z czego z budżetu Wojewody Podlaskiego wydatkowano kwotę 376.005 zł (72,5 %), a z budżetu samorządu – 143.099 zł (27,5 %).

Średni koszt jednego orzeczenia wyniósł 128,42 zł (*wzrost o 7,96 zł*).

REHABILITACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA

Zadania realizowane ze środków PFRON jako zadania powiatu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z wyliczonym algorytmem dla Miasta Suwałki przyznano ze środków PFRON na zadania określone w ustawie kwotę 1.218.657 zł (*spadek o 483.597 zł*). Z budżetu samorządowego wydatkowano kwotę 357.930 zł (*wzrost o 26.774 zł*), z tego:

- 277.374 zł – na przewóz osób niepełnosprawnych;
- 80.556 zł – na dofinansowanie kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej w Suwałkach i w Filipowie.

Realizacja zadań w 2013 r. przedstawia się następująco:

I. Rehabilitacja zawodowa – zadanie w zakresie merytorycznej obsługi realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach Porozumienia z 2 kwietnia 2008 r. pomiędzy Powiatem Suwalskim a Miastem Suwałki. Obsługę finansową zapewniał MOPS. Łącznie wydatkowano 59.652 zł, z tego:

- 1) 22.000 zł – na jednorazowe środki - na podjęcie działalności gospodarczej (przyznano 1 osobie niepełnosprawnej – usługi ogólnie - budowlane);
- 2) 30.000 zł – na zwrot kosztów wyposażenia 1 stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej (sprzedawca);
- 3) 7.652 zł – instrumenty i usługi rynku pracy – 1 osoba – staż na stanowisku ogrodnik konserwator zieleni. Po stażu osoba została zatrudniona na okres 1 roku.

II. Rehabilitacja społeczna

- 1) dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych – udzielono 126 osobom, w tym 87 osobom dorosłym, 15 dzieciom, 24 opiekunom - na łączną kwotę 109.980 zł. Dofinansowania odmówiono 153 osobom z lekkim stopniem niepełnosprawności oraz korzystającym z dofinansowania w 2012. Z dofinansowania zrezygnowały 22 osoby.
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – przyznano dofinansowanie 21 osobom na łączną kwotę 150.000 zł, z czego:
 - a) 18 osobom z dysfunkcją narządu ruchu (przystosowanie łazienek, poszerzenie drzwi, podłogi antypoślizgowe, montaż uchwytów, dźwig przy balkonie, siedziska prysznicowe, podnośnik wannowy i transportowy – kąpielowy, itp.) – 144.700 zł;
 - b) 1 osobie - do likwidacji barier w komunikowaniu się – 1.520 zł (sprzęt komputerowy);
 - c) 2 osobom - do likwidacji barier technicznych (budzik z poduszką wibracyjną, system alarmujący płacz dziecka i dzwonek do drzwi) – 3.780 zł.

Ze względu na ograniczone środki finansowe 17 osób nie otrzymało dofinansowania.

- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – przyznano 733 osobom na kwotę 350.797 zł, z tego:
 - a) 637 osób dorosłych i 78 dzieci - do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – 330.700 zł;
 - b) dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego przyznano 16 osobom dorosłym i 2 dzieci na kwotę 20.097 zł;
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – przyznano 9 stowarzyszeniom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych kwotę 30.000 zł, w tym na organizację 12 imprez. W ramach tego zadania z różnych form aktywnego spędzania czasu skorzystało 1.259 osób niepełnosprawnych, w tym 513 dzieci;
- 5) finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Suwałkach - warsztat prowadzony przez Oddział Okręgowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suwałkach, obejmuje opieką rehabilitacyjną 35 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w tym jedną osobę z powiatu suwalskiego. Zajęcia rehabilitacyjne odbywają się w 7 pracowniach tematycznych (tkacko - krawiecka, technik różnych, gospodarstwa domowego, muzyczno - teatralna, ekologiczno - przyrodnicza, wikliniarsko - ceramiczna). Na działalność WTZ w Suwałkach wydatkowano 575.400 zł z tego:
 - 517.860 zł - środki PFRON,
 - 57.540 zł – środki samorządowe.

Ponadto dofinansowywano z budżetu samorządowego stałe uczestnictwo 14 mieszkańców Suwałk w WTZ w Filipowie - 23.016 zł. Na mieszkańców Suwałk uczestniczących w tych placówkach wydatkowano łącznie kwotę 598.416 zł.

Koszty obsługi zadań – 2,5 % wykorzystanych środków - stanowiły łącznie kwotę – 30.457 zł* (rozdział 85219).

**kwota wykazana w obsłudze merytorycznej MOPS*

III. Przewóz osób niepełnosprawnych – jako zadanie własne Miasta Suwałki

Miasto Suwałki na realizację zadania przewozu osób niepełnosprawnych w 2013 r. zabezpieczyło środki w wysokości – 277.374 zł (realizacja ze środków Urzędu Miejskiego w Suwałkach).

Przewóz osób niepełnosprawnych był realizowany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Suwałkach.

W okresie sprawozdawczym przyjęto do realizacji 11.269 zgłoszeń, w ramach których przewieziono 17.185 pasażerów i przejechano 3 samochodami 56.057 km.

Przewozy dotyczyły głównie spraw związanych z realizacją obowiązku szkolnego (34 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej), przejazdów związanych z leczeniem i rehabilitacją oraz uczestnictwem osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym, co stanowiło 8 % ogółu pasażerów.

Część przejazdów realizowano odpłatnie, z tego tytułu opłaty wyniosły 4.396,20 zł.

INNE DZIAŁANIA

1. Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej

W strukturach MOPS od września 2009 r. funkcjonuje Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej. Na bieżącą działalność w 2013 r. wydatkowano kwotę 255.101,79 zł (*wzrost o 12.038,87 zł - rozdział 85154*).

Celem działalności Centrum jest pomoc osobom i rodzinom, które w wyniku zdarzenia losowego, trudnych przeżyć osobistych, sytuacji rodzinnej, zwłaszcza przemocy znalazły się w stanie nagłego czy przewlekłego kryzysu, potrzebują wsparcia w przezwyciężaniu tej sytuacji i budowaniu motywacji do pozytywnych zmian.

Centrum realizowało następujące formy pomocy poprzez:

- 1) poradnictwo socjalne i ogólne - dostosowane do istoty problemu i jego nasilenia. Często jest to pierwszy kontakt osób znajdujących się w różnych sytuacjach kryzysowych lub osób drugich poszukujących możliwości uzyskania pomocy. Poradnictwo obejmuje także obszar pedagogiczny. Polega głównie na indywidualnych rozmowach diagnostycznych, wstępnej edukacji z zakresu poruszanej problematyki, wskazywaniu możliwości rozwiązywania problemu, udzielaniu informacji dotyczących jednostek i miejsc realizacji różnych form pomocy, aktywizowaniu i motywowaniu do działania. Realizowana jest podczas kontaktów osobistych, telefonicznie lub pocztą elektroniczną: skorzystało 60 osób (69 kontaktów);
- 2) indywidualna pomoc psychologiczna – udzielono 304 porady, 104 osobom. W ramach specjalistycznego poradnictwa psychologicznego w oparciu o diagnozę wstępną kwalifikowano do terapii indywidualnej. Z terapii skorzystało 7 osób. Łącznie przeprowadzono 32 spotkania;
- 3) grupa wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc – prowadzona przez psychologa w oparciu o program zawierający 21 bloków tematycznych. Spotkania 2 - godzinne - raz w tygodniu, odbyło się 45 spotkań. Grupa półotwarta, w spotkaniach średnio uczestniczyło 5 – 7 osób, w ciągu roku udział wzięło 29 kobiet, które uzyskały pomoc i wsparcie w nabywaniu umiejętności w przezwyciężaniu przemocy w rodzinie;
- 4) poradnictwo z zakresu prawa i procedur prawnych, które dotyczyły pomocy z zakresu prawa cywilnego, postępowania w sprawach cywilnych, prawa karnego osobom uwikłanym w przemoc. Z poradnictwa skorzystało 147 osób. Udzielono 221 porad.
- 5) całodobowe schronienie (interwencyjne przyjęcia również w godzinach popołudniowych i nocnych) - udzielono 23 osobom z 8 rodzin, w tym 15 dzieciom – 831 osobodni (*spadek o 598*). Spośród wszystkich korzystających ze schronienia 13 osób z 5 rodzin było uwikłanych w problemy przemocy w rodzinie - 94 osobodni (*spadek o 505*);

- 6) obsługę administracyjno - biurową Zespołu Interdyscyplinarnego - w ramach procedury „Niebieskiej Karty” powołanych zostało 165 grup roboczych, z czego zakończono 144 procedur.

2. Realizacja V edycji projektu „Od bierności do aktywności” w ramach POKL 2007 -2013.

Celem programu było wzmocnienie aktywizacji społeczno – zawodowej osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.

Działaniami aktywnej integracji objęto 64 osoby, w tym 42 bezrobotne, z tego 12 osób niepełnosprawnych oraz 10 wychowanków zastępczych form opieki. Udział w projekcie był oparty na realizacji kontraktu socjalnego. Uczestnicy projektu zostali poddani indywidualnej ocenie osobowości przez psychologa i ocenie społecznej przez pracowników socjalnych.

Pozwoliło to na określenie poziomu funkcjonowania społecznego i dobór odpowiednich instrumentów aktywizacyjnych.

- 1) w ramach aktywizacji społecznej: 60 uczestników zostało poddanych ocenie osobowości, 48 uczestniczyło w warsztatach kształtowania kompetencji społecznych i życiowych. Udostępniano uczestnikom i ich otoczeniu poradnictwo specjalistyczne w ramach, którego udzielono 70 porad psychologicznych i prawnych;
- 2) w ramach aktywizacji zawodowej: 60 uczestników objęto indywidualnym doradztwem zawodowym, 40 osób odbyło warsztaty z zakresu edukacji personalnej i zawodowej;
- 3) w ramach aktywizacji edukacyjnej: 40 osób ukończyło warsztaty z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego, 12 osób odbyło szkolenie z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, zaś 36 osób podwyższyło kwalifikacje zawodowe w ramach szkoleń (w tym 13 osób w zakresie prawa jazdy, 8 – nowoczesnego sprzedawcy, 10 – asystenta osoby niepełnosprawnej, 5 – obsługi wózka widłowego. Ponadto 10 wychowankom zastępczych form opieki rodzinnej zapewniono dodatkowe zajęcia edukacyjne z języka angielskiego, matematyki i języka polskiego oraz 8 wzięło udział w obozie socjoterapeutycznym.

Ponadto zorganizowano działania o charakterze środowiskowym umożliwiając udział uczestnikom wraz z rodzinami w seansie kinowym oraz spektaklu teatralnym - uczestniczyły 152 osoby.

W rezultacie do końca 2013 r. 7 osób spośród uczestniczących w projekcie podjęło zatrudnienie (założeniem projektu było podjęcie zatrudnienia przez co najmniej 3 osoby). Natomiast pozostałe osoby bezrobotne na wniosek Ośrodka zostały objęte dalszą aktywizacją zawodową przez Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach.

Na realizację projektu wydatkowano kwotę 322.145,10 zł z EFS oraz środki krajowe. Wkład własny stanowiły świadczenia przysługujące w świetle ustawy o pomocy społecznej, tj. zasiłki celowe i okresowe w kwocie 38.556,35 zł (rozdz. 85 214).

Łącznie za lata 2008 -2013 działaniami aktywnej integracji objęto 567 osób, z tego 359 osób podwyższyło swoje kwalifikacje zawodowe, zaś 81 podjęło zatrudnienie.

3. Realizacja rządowego programu „**Wspieranie osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne**”. Pomocą objęto 205 osób na kwotę 340.600 zł (rozdział 85295).
4. **Realizacja programu „Aktywny Samorząd**”. Miasto Suwałki przystąpiło do realizacji pilotażowego programu w ramach środków PFRON. Adresatami programu były osoby niepełnosprawne. Pomoc realizowano w następujących modułach i obszarach:

Moduł I:

- obszar A2 – uzyskanie prawa jazdy kat. B – 1 osoba, na kwotę – 1.500 zł;
- obszar B 1 – zakup sprzętu elektronicznego, jego elementów oraz oprogramowania – dofinansowano 6 osobom, na kwotę – 43.976,90 zł;
- obszar C 1 – wózki inwalidzkie o napędzie elektrycznym – dofinansowano 3 osobom, na kwotę 20.999 zł;
- obszar C 2 – akumulatory do wózka elektrycznego – dofinansowano 1 osobie, na kwotę 1.950 zł;
- obszar C 3 — zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne – dofinansowano 2 osobom, na kwotę 32.816 zł.

Moduł II:

Uzyskanie wykształcenia na poziomie wyższym dofinansowano 23 osobom, na kwotę 40.058zł.

Programem objęto **36 osób**. Łącznie wydatkowano **141.299,90 zł**.

Obsługa, promocja i ewaluacja programu – 9.120 zł.

Z uwagi na ograniczone środki finansowe, nie zrealizowano 13 wniosków, na kwotę 104.184 zł

5. Realizacja **Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Prowadzono zajęcia edukacyjno - korekcyjne skierowane do sprawców przemocy na terenie Aresztu Śledczego w Suwałkach. Działaniami o charakterze naprawczym, ukierunkowanymi na przerwanie przemocy poprzez weryfikację postaw i zmianę zachowań, objęto grupę 12 mężczyzn stosujących przemoc, skazanych z art. 207 k.k. odbywających karę pozbawienia wolności. Pełen cykl programu ukończyło 8 osób. Wydatkowano kwotę 13.879,91 zł (rozdział 85 205).

6. **Prace społecznie użyteczne** – Przy współpracy z PUP realizowano uzupełniającą formę wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, systematycznie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Stanowią one element reintegracji zawodowej osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na utrzymanie w ramach własnej pracy.

Spśród 55 osób - wstępnie zakwalifikowanych przez pracowników socjalnych - skierowanie do pracy otrzymały 24 osoby, z tego:

- 20 osób wykonywało je przez okres, na jaki otrzymały skierowanie;
- 1 osoba uzyskała wiek emerytalny;
- 1 osoba zrezygnowała z uwagi na sytuację zdrowotną,
- 2 osoby zostały skreślone z listy uczestników z uwagi na brak współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji co spowodowało utratę świadczeń z pomocy społecznej.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę 58.859 zł w rozdziale 85295, z tego refundacja PUP wyniosła – 35.315,40 zł.

Łącznie Ośrodek na realizację zadań w 2013 r. wydatkował kwotę **41.118.980,59 zł** (*wzrost o 473.228,59 zł* - (środki zewnętrzne stanowiły 70,71 % tj. 29.073.333,03 zł – o 2.076.667 zł mniej), z czego:

- 1) w dziale 851 – Ochrona zdrowia – 263.837,79 zł;
- 2) w dziale 852 – Pomoc społeczna – 38.565.540,51 zł;
- 3) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 890.436,13 zł;
- 4) z funduszu celowego PFRON – 1.399.166,16 zł;

Z budżetu miasta Suwałki na realizację zadań Ośrodek wydał 12.045.647,56 zł tj. o 2.549.895,56 zł więcej niż w roku poprzednim.

Ponadto prowadzono merytoryczną obsługę zadań związanych z realizacją porozumień zawieranych pomiędzy powiatami, na którą wydatkowano z budżetu Miasta kwotę **336.059,47 zł**, w zakresie:

- a) pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (*rozdział 85204, § 2320*) kwota 188.029 zł;
- b) pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów (*rozdział 85201, § 2320*) kwota 67.474,47 zł;
- c) pokrywania kosztów uczestnictwa w WTZ Suwałki i WTZ w Filipowie mieszkańców Suwałk (*rozdział 85311*) kwota 80.556 zł;

Analiza porównawcza wydatków w zakresie pomocy społecznej Miasta Suwałki i porównywalnych miast

Roz - dział	Nazwa rozdziału	Suwałki		Zamość		Łomża		Ostrołęka		Siedlce	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
85201	Placówki opiekuńczo wychowawcze	2.434.616	2.409.591	185.131	2.888.882	835.753	852.467	1.597.911	542.493	5.423.133	6.063.076
85202	Domy pomocy społecznej	7.345.502	7.514.953	1.284.800	2.200.000	5.631.803	6.026.600	1.099.475	1.572.778	4.452.735	4.984.694
85203	Ośrodki wsparcia	478.332	720.605	0	357.000	862.388	902.598	746.000	900.000	590.400	627.400
85204	Rodziny zastępcze	2.619.471	2.956.486	0	1.309.395	1.471.876	1.634.612	802.000	24.000	1.239.084	1.208.851
85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	15.000	14.000		5.000	25.000	0	0	0	2.200	2.200
85206	Wspieranie rodziny	32.892	41.130	17.152	238.184	0	0	139.000	165.233	589.302	603.000
85212	Świadczenia rodzinne	20.029.000	19.716.390	15.117.000	14.429.170	13.481.653	14.143.566	12.198.000	12.250.950	15.934.000	15.327.829
85213	Ubezpieczenia zdrowotne	249.200	261.200	72.400	151.700	192.700	235.000	110.000	133.700	199.050	140.300
85214	Zasiłki i pomoc w naturze	1.816.500	1.788.200	2.557.700	2.286.000	2.119.000	2.297.902	2.432.000	2.614.100	2.767.607	2.753.500
85216	Zasiłki stałe	1.675.700	1.539.800	844.000	845.000	939.000	1.097.000	557.000	527.500	1.696.250	1.343.300
85219	Ośrodki pomocy społecznej	3.922.765	4.089.600	2.258.270	3.093.270	2.809.132	2.902.671	3.430.600	3.491.250	3.593.206	3.768.600
85220	Mieszkania chronione	50.060	52.400	0	180.763	378.080	382.151	343.000	356.000	122.239	67.750
85228	Usługi opiekuńcze	1.596.875	1.730.000	393.500	998.700	1.515.733	1.618.726	590.000	627.500	888.900	650.000
85295	Pozostała działalność	3.141.370	2.821.260	2.208.584	2.406.601	1.269.108	979.434	2.855.000	3.283.514	1.405.084	1.263.000
85321	Zespół ds. orzekania o niepełnosprawności	488.330	538.000	0	308.500	452.663	454.521	108.000	125.000	486.000	295.000
Razem		45.895.613	46.193.615	24.938.537	31.698.165	31.983.889	33.527.248	27.007.986	26.614.018	39.389.190	39.098.500
Liczba mieszkańców		69 404		65 612		62 946		53 572		76 438	
Kwota zł/ 1 mieszkańca		661,28	665,58	380,09	483,12	487,47	532,64	504,14	496,79	515,31	511,51

Z powyższego zestawienia wynika, że Miasto Suwałki w porównaniu do innych samorządów przeznacza znaczące kwoty z budżetu miejskiego na:

- umieszczanie mieszkańców Suwałk w domach pomocy społecznej, w tym DPS „Kalina”
- rodziny zastępcze, których na terenie miasta funkcjonuje 107, w tym 9 zawodowych rodzin zastępczych, planuje się stworzenie rodzinnego domu dziecka.
- świadczenia rodzinne, w tym dodatki: z tytułu urodzenia dziecka, korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji, rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania oraz zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze i świadczenia z funduszu alimentacyjnego
- zasiłki stałe przysługujące osobom o niskich dochodach ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
- usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania osobom wymagającym opieki higieniczno sanitarnej oraz pomocy w podstawowych czynnościach domowych
- w ramach pozostałej działalności prowadzony jest przy wsparciu samorządu Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, w celu niwelowania barier komunikacyjnych - przewóz osób niepełnosprawnych.

Przystąpiono do realizacji programu „Aktywny Samorząd” w wyniku, którego udzielano pomocy osobom niepełnosprawnym w zakresie zakupu sprzętu elektronicznego, wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym, protez kończyn, w których zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne. Program umożliwił również uzyskanie wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie czesnego.

Z Europejskiego Funduszu Społecznego w okresie programowania 2007-2013 pozyskano środki w łącznej wysokości 3.445.230 zł dzięki, którym działaniami Aktywnej Integracji objęto 567 osób, z tego 359 osób podwyższyło kwalifikacje zawodowe, zaś 81 podjęło zatrudnienie, 50 wychowanków pieczy zastępczej wzmocniło społeczne i zawodowe funkcjonowanie, w tym także uzyskało pomoc rzeczową na zagospodarowanie, dofinansowanie do czesnego oraz dodatkowych zajęć edukacyjnych. W wyniku dofinansowania wzbogacono pracę socjalną o nowe instrumenty (aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna i zdrowotna), doposażono bazę Ośrodka w sprzęt komputerowy, biurowy, wyposażono sale terapeutyczno szkoleniowe, zagospodarowano otoczenie oraz wyremontowano pomieszczenia biurowe.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2014 ROK

Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne do oceny sytuacji osoby potrzebującej pomocy lecz zależne od możliwości finansowych Ośrodka. To także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Na podstawie rozpoznania potrzeb MOPS opracował prognozę potrzeb finansowych związanych z realizacją zadań na 2014 rok, które zostały przedstawione w projekcie budżetu. Stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej.

Rozdział 85201 „Placówki opiekuńczo - wychowawcze”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
167.497	251.070	Zadanie własne powiatu. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące wypłaty pomocy z tytułu usamodzielnienia, tj. kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenia pieniężne oraz pomoc rzeczową wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo wychowawcze. Do procesu usamodzielnienia planuje się 39 osób.
67.474	134.000	W instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywa 3 dzieci na terenie powiatu augustowskiego i hajnowskiego. Środki zabezpieczają potrzeby w tym zakresie.
2.034.502	2.024.521	Zadanie własne powiatu. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Placówka liczy 30 miejsc, z tego 10 interwencyjnych oraz 20 socjalizacyjnych. Przyznane środki zaspokajają obecnie potrzeby.

Rozdział 85202 „domy pomocy społecznej”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.405.211	1.545.000	Zadanie własne gminy. Pokrywanie kosztów pobytu za skierowanych mieszkańców do domów pomocy społecznej. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące opłaty skierowanych mieszkańców Suwałk do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów. Obecnie Miasto Suwałki ponosi koszty utrzymania 53 osoby umieszczone na terenie innych powiatów. Obecnie 5 osób oczekuje na umieszczenie w dps dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Okres oczekiwania na mieszkanie w tego typu domach wynosi średnio ok.2 lat.
5.992.768	5.969.953	Zadanie własne powiatu – prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Placówka liczy 195 miejsc, w tym 60 osób dotowanych z budżetu wojewody i 134 dotowanych przez gminy kierujące. Miasto Suwałki zobowiązane jest do pokrywania kosztu pobytu 78 osób skierowanych po 1 stycznia 2004 r. Na umieszczenie obecnie oczekuje 1 mieszkaniec naszego miasta. Jego pobyt należy szacować na ok. 11 osobo/ miesięcy, w związku z czym należy zabezpieczyć środki finansowe na jego utrzymanie w wysokości ok. 28.200 zł. Bieżące koszty utrzymania jednostki zostały uwzględnione w

		przyznanym budżecie. Okres oczekiwania na przyjęcie do DPS Kalina wynosi ok. 1 miesiąca.
--	--	--

Rozdział 85203 „Środowiskowe domy samopomocy”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
838.566 (419.998 -MOPS 418.568- ngo)	660.000 440.000 – MOPS 220.000 - ngo	Zadanie zlecone gminy - prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie. Ośrodek przy MOPS w Suwałkach liczy 35 miejsc. Środki pokrywają wydatki bieżące uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy przy MOPS oraz materiały terapeutyczne na poziomie ubiegłego roku. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wojska Polskiego 9 – liczy 25 miejsc. Miasto ubiega się o kolejne środki z budżetu wojewody na funkcjonowanie i dostosowanie domów. Ośrodki wsparcia są środowiskową formą pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji
58.332	60.605	Zadanie własne gminy – zapewnienie schronienia osobom bezdomnym. Noclegownia zapewnia 20 miejsc. W okresie jesienno - zimowym następuje pełne wykorzystanie miejsc. Potrzeby określono na podstawie umowy najmu lokalu obejmującej koszty obsługi i opieki medycznej.

Rozdział 85204 „Rodziny zastępcze”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.570.582	1.730.075	Zadanie własne powiatu. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na samorządy powiatowe realizację obowiązków związanych z przyznawaniem i wypłatą szeregu świadczeń związanych z utrzymaniem średnio rocznie około 170 dzieci w pieczy zastępczej; jednorazowych świadczeń związanych z pokrywaniem kosztów przyjmowanych dzieci do rodzin zastępczych (średnio rocznie umieszcza się ok. 25 osób).. Ponadto rodziny mogą ubiegać się o świadczenia związane z wypoczynkiem dzieci jeden raz w roku.
188.029	248.566	Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Miasto Suwałki obecnie pokrywa koszt pobytu 13 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Przyznane środki obecnie zabezpieczają występujące potrzeby
241.832	253.890	Na terenie Miasta Suwałki w rodzinnych formach opieki zastępczej przebywa 26 dzieci z innych powiatów. Ośrodek pokrywa koszty związane z utrzymaniem tych dzieci w rodzinach. Należności podlegają refundacji z powiatów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed umieszczeniem w rodzinach zastępczych.
296.732	342.406	Usamodzielnianie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące wypłaty pomocy z tytułu usamodzielnienia, tj. kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenia pieniężne oraz pomoc rzeczową wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze. Do procesu usamodzielnienia planuje się 55 osób. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby w tym zakresie
255.090	325.065	Zawodowa piecza zastępcza. Na terenie miasta funkcjonuje 9, w tym jedna o charakterze pogotowia rodzinnego, o łącznej liczbie 27 miejsc (przebywa 31 dzieci). Ww. ustawa nakłada ponadto dodatkowe uprawnienia do płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 30 dni oraz innych świadczeń związanych z kosztami utrzymania mieszkań i zatrudnianiem rodzin pomocowych na czas urlopów, a także

		obowiązek zatrudniania osób do pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego i opieki nad dziećmi na wniosek zainteresowanych rodzin. Ośrodek jednocześnie wykonuje zadania organizatora pieczy zastępczej. Zakłada się utworzenie 1 nowej zawodowej rodziny zastępczej.
51.605	56.484	Opieka koordynatora. Rodzinom, które pełnią funkcje rodzin zastępczych w okresie do 2 lat przysługuje opieka koordynatora stosownie do art. 233 ustawy. Na terenie miasta funkcjonuje 31 rodzin,

Rozdział 85206 „Wspieranie rodziny”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
34.960	41.130	Zadanie z zakresu pieczy zastępczej należące do właściwości gminy. Pokrywa koszty 1 asystenta rodziny świadczącego pomoc na rzecz rodzin niewydolnych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, który może maksymalnie objąć 20 rodzin. W związku z wzrostem rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi występuje potrzeba sukcesywnego zwiększania zatrudnienia asystentów

Rozdział 85213 „Ubezpieczenia zdrowotne”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
177.153	143.000	Zadanie własne gminy – składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz osoby realizujące kontrakt socjalny. Przyznane środki zabezpieczają realizację zadania. W trakcie roku potrzeby są weryfikowane i uzupełniane z budżetu wojewody.

Rozdział 85214 „Zasiłki i pomoc w naturze”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.583.141	1.788.200	Zadanie własne gminy – zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Przyznane środki zabezpieczają pomoc o charakterze obligatoryjnym, tzn. zasiłki okresowe (przyznawane w wysokości 50 % różnicy kryterium dochodowego rodziny a posiadanym dochodem), schronienie, posiłek, pochówek, zdarzenie losowe i niezbędne ubranie. W styczniu i lutym zaangażowano środki na zasiłki okresowe w wysokości 350 tys. zł. W tym stanie zmiana wysokości kryterium dochodowego w IV kwartale 2012 r. spowodowała wzrost wysokości świadczeń i osób uprawnionych do świadczeń. Środki pozwalają w ograniczonym zakresie na prowadzenie doraźnych działań osłonowych poprzez przyznawanie zasiłków celowych, np. na zakup leków, opału itp.

Rozdział 85216 „Zasiłki stałe”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
2.133.000	1.529.000	Zadanie własne gminy – zasiłki stałe. Średniorocznie z zasiłków stałych korzysta ok. 500 osób niepełnosprawnych. Przyznane środki zaspokajają w 72 % potrzeby w tym zakresie. MOPS monitoruje na bieżąco sytuację, a w przypadku wystąpienia możliwości pozyskania środków od wojewody złoży stosowne wnioski.

Rozdział 85219 „Ośrodki pomocy społecznej”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
4.169.720	4.089.600	Zadanie własne gminy/powiatu - utrzymanie OPS. W ramach przyznanego budżetu wojewody realizowane są wyłącznie wynagrodzenia pracowników socjalnych. Środki własne stanowią uzupełnienie wynagrodzeń pozostałych pracowników oraz pokrywają koszty utrzymania bazy Ośrodka.

Rozdział 85220 „Mieszkania chronione”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
44.679	52.400	Zadanie własne powiatu - zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych, którzy osiedlają się na terenie miasta Suwałki. Na terenie miasta funkcjonują 4 mieszkania dla 11 osób. Potrzeby w tym zakresie na 2014 rok są zaspokojone.

Rozdział 85228 „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.644.301	1.730.000	Zadanie zlecone i własne gminy – zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz zadanie własne gminy usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby 286osób wymagających usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

Rozdział 85295 „Pozostała działalność” – posiłek dla potrzebujących

Wykonanie w 2013 r. w zł	Przyznane środki na 2014 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
2.800.000	2.582.000	Program wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020 realizowany jest poprzez wydawanie gorącego posiłku, dowozu posiłku, pomocy rzeczowej w formie talonów oraz zasiłków celowych. Ok. 5 900 osób wymaga pomocy w zabezpieczeniu posiłku bądź środków na podstawowe potrzeby życiowe. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby w 92 % tym zakresie.

Wnioski płynące z przedstawionych potrzeb wskazują na potrzebę dalszego rozwoju form wsparcia, rozwoju narzędzi w pracy socjalnej (w tym asystentury rodzinnej) oraz wzmocnienie rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto przedstawione potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2014 r. w Suwałkach wskazują na braki w zakresie realizacji świadczeń z zakresu pomocy społecznej wynikające ze zmiany kryterium dochodowego, co przy obniżającym się udziale środków zewnętrznych (w tym z budżetu państwa) oznacza wzrost wydatków z budżetu Miasta Suwałki na ten cel